

عنوان مقاله:

آیا اشتقاق در فارسی متعارف است؟

محل انتشار:

فصلنامه مطالعات زبان و گویش های غرب ایران، دوره 9، شماره 1 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 33

نویسندگان:

بهناز کوبکی سیوکی - دانشجوی دکتری زبان شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد شاهرود، شاهرود، ایران

رویا صدیق ضیابری - استادیار گروه زبان شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد شاهرود، شاهرود، ایران

شادی داوری - دکتری زبان شناسی، مدرس دانشکده پیراپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ایران.

خلاصه مقاله:

نوشتار پیش رو بر آن است تا بر اساس معیارهای پنج گانه کوربت (۲۰۱۰)، متعارف بودگی فرایند اشتقاق و وندهای اشتقاقی در فارسی را از منطری رده شناختی واکاوی کند. بدین منظور تعداد (۱۹۵) وند اشتقاقی به مثابه داده های پژوهش در نظر گرفته و معیارهای متعارف بودگی کوربت بر آن ها اعمال شد. نتایج پژوهش نشان می دهند که در مجموع، (۶۸) وند اشتقاقی فارسی از مجموع (۱۹۵) وند، معیارهای متعارف بودگی را به میزان یک درجه رعایت نکردند. تنها معیاری که از سوی این (۶۸) وند رعایت نشد، معیار «تجزیه پذیری» بود. در این میان، نامتعارف ترین وند فارسی، پسوند $ale-$ نسبت است که دو معیار تجزیه پذیری و شفافیت صوری را رعایت نکرده است؛ از این رو می توان چنین نتیجه گرفت که (۳۴٪) وندهای اشتقاقی فارسی، به میزان یک درجه از متعارف بودگی فاصله دارند. نظام اشتقاق فارسی اگر به طور کامل متعارف می بود، باید (۹۷۵) امتیاز از پنج معیار متعارف بودگی کسب می کرد، اما با احتساب (۷۱) عدم امتیازگیری، (۹۰۴) امتیاز کسب کرده است، یعنی به میزان (۲۹/۷٪) از متعارف بودگی فاصله گرفته است؛ یا به عبارت دیگر به میزان حدود (۹۳٪) متعارف است. این میزان از متعارف بودگی نشان می دهد نظام اشتقاق فارسی، با وجود وندهای غیر زایای خود، به نمونه متعارف این نظام در میان زبان های دنیا بسیار نزدیک است.

کلمات کلیدی:

اشتقاق متعارف، وند اشتقاقی، پایه، واژه مشتق، فارسی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1217995>

